

Lovisa Kim
lovisa.kim@mfof.se

Socialdepartementet

2017-11-29

MFoF:s yttrande över betänkandet Nästa steg på vägen mot en mer jämlik hälsa – förslag för ett mer långsiktigt arbete för en god och jämlik hälsa (SOU 2017:47)

Socialdepartementets diarienummer S2017/03553/FS.

Inriktning av åtgärder

I remissen har regeringen bett om synpunkter på inriktningen av de åtgärder som kommissionen föreslår bör vidtas i det fortsatta folkhälsoarbetet. MFoF har valt att fokusera på inriktningen av de åtgärder som kommissionen föreslår för målområdena *Det tidiga livet* och *Kompetenser, kunskaper och utbildning*. MFoF anser att det är bra att kommissionen lyfter fram Mödra- och barnhälsovård, förskola och skola som centrala arenor och ser positivt på de åtgärder som kommissionen föreslår. När det gäller målområdet *Kompetenser, kunskaper och utbildning* anser MFoF dock att insatserna alltför ensidigt fokuserar på den pedagogiska verksamheten. Enligt MFoF:s mening skulle utveckling av föräldrasamverkan vara en viktig åtgärd inom detta målområde.

Kommissionen skriver att inriktningen ska ses som inspel i det föreslagna löpande strategiarbetet. MFoF saknar en mer utförlig beskrivning av det föreslagna strategiarbetet och anser att det är svårt att ta ställning till förslag med så lite information om hur de är tänka att förverkligas.

Mål

MFoF har i sitt yttrande över betänkandet *För en god och jämlik hälsa – en utveckling av det folkhälsopolitiska ramverket (SOU 2017:4)* lyft fram behovet av en livsförloppsmodell där alla livsstadium omfattas av målstrukturen. MFoF anser att det skulle vara bättre om målen, liksom den föreslagna ändringen av det övergripande målet, satte medborgaren i fokus och tog sikte på de eftersträvande utfallen för befolkningen. Den av kommissionen föreslagna målstrukturen verkar vara mer inriktad på organisation och verksamheter. MFoF menar att det finns risk att detta motverkar det tvärsektoriella perspektiv som kommissionen förespråkar.

MFoF anser att kommissionens resonemang rörande målområdet *Det tidiga livet* är motsägelsefullt. I slutbetänkandet föreslår kommissionen, inom målområdet

2017-11-29

Det tidiga livet, en utredning av en sammanhängande barn-, elev- och ungdomshälsovård. Detta förslag omfattar barn och ungdomar upp till 18 år trots att kommissionen menar att detta målområde ska fokusera på barn upp till fem år. Kommissionen påtalar problemet med att samhällets olika institutioner som är skapade för att stödja barns hälsa i påfallande grad är organisatoriskt och professionellt separerade, både sinsemellan och över barnets liv och utveckling. De menar att det offentliga systemet istället bör se till helheten med barnet i centrum. MFoF anser att en målstruktur baserad på en livsförloppsmodell, alternativt ett målområde som omfattar hela barnets uppväxt, skulle ha större möjligheter att bidra till ett sådant helhetsperspektiv istället för att förstärka åldersuppdelningen genom ett målområde som fokuserar på barn upp till fem år.

Barnets rättigheter

MFoF anser att barnrätts- och barnperspektivet i arbetet för jämlik hälsa bör stärkas. Ett långsiktigt och strategiskt arbete för jämlik hälsa bör fokusera tydligare på barns uppväxtvillkor. Insatser som främjar en trygg anknytning mellan barn och föräldrar och som stärker varma relationer och god kommunikation i familjen har stora chanser att förebygga en lång rad av olika problembeteenden såsom psykisk ohälsa, alkohol- och drogkonsumtion, skolproblem, våld och brott.

Bemanning och kompetensförsörjning

MFoF delar kommissionens uppfattning om att välfärdsstatens olika institutioner är det främsta redskapet för att motverka olika former av ojämlikhet i hälsans beståndsdelar. Det är därför oroväckande att kommissionen lämnar få förslag på hur välfärdsinstitutionerna ska klara utmaningarna med bemanning och kompetensförsörjning. Bemanning och kompetensförsörjning är avgörande för välfärdsinstitutionernas möjligheter att nå de grupper som har störst behov av insatser. Om samhällets service endast når dem som har tillit till det offentliga kommer ojämlikheten att förstärkas. För att minska ojämlikheten i hälsa behövs förutsättningar att anpassa insatser och utrymme, tidsmässigt och personellt, för individuellt bemötande. MFoF understryker för sin del behovet av insatser för ett långsiktigt och hållbart system för att rekrytera och behålla personal inom välfärdsinstitutionerna.

Kristina Svartz

Generaldirektör

Lovisa Kim

Föredragande